

Nutrūkęs Nino siūlas

Ninui buvo devyneri, jis turėjo įspūdingą idealiai nubrožtų pieštukų kolekciją.

Jis tvarkė sąsiuvinius iki artimiausio milimetro, niekada nedirždavo rašyti be liniuotės ir valandų valandas rinkdavosi tinkamiausią žodį dar net nepradėjęs rašyti. Jis negalėjo pakęsti trynimų, užlankstytų puslapių ar net pamiršto kablelio. Jam kiekviena detalė buvo svarbi.

Tačiau iš tiesų Ninas turėjo gumulą skrandyje.

Gumulą, kuris susiverždavo kiekvieną kartą, kai mokytoja ant lentos užrašydavo užduotį. Kiekvieną kartą, kai kas nors jam pasakydavo:

– „Pabandyk.“

Nes Ninui bandyti reikėdavo rizikuoti suklysti.

O suklysti jam buvo tas pats, kas sulaužyti kažką nematomo ir brangaus savyje. Ploną, vos juntamą siūlelį, jungiantį jo širdį su pasitikėjimu savimi.

„O jeigu man nepavyks? O jeigu bus neteisinga? O jeigu visi pamatys? O jeigu juoksis?“ – galvodavo jis, dažnai taip ir nediršdamas pakelti rankos. Net tada, kai atsakymą žinojo, jis sustingdavo.

Po truputį Ninas nustojo bandyti.

Jam atrodė saugiau atiduoti tuščią lapą nei rizikuoti suklysti. Jis nusišypsodavo, kai žmonės sakydavo: „Tu toks tylus, toks ramus“, bet giliai viduje jautėsi

įkalintas baimės, kurios pats nesuprato. Ši baimė jam kuždėjo, kad jei jam nepasiseks, jis bus nieko vertas. Ir kad geriau visai nepradėti.

Draugai manė, kad jis tiesiog drovus. Tėvai – kad jis labai stropus. Tačiau tiesa buvo tokia: Ninas bijojo nebūti pakankamai geras. Tai buvo tyliai jį graužianti baimė, net tada, kai atsakymą jis turėjo. Ir ši baimė neapsiribodavo tik klase.

Ji lydėjo jį parke, namuose, pas pusbrolius ir pusseseres. Užlipęs ant dviračio, jis dvejodavo, bijodamas nukristi. Važiuodavo tik šaligatviu, lėtai, niekada nepaleisdamas vairo. Kai tėtis pasiūlė kartu pastatyti namelį medyje, Ninas atsisakė – bijojo, kad padarys ne taip, kad įkals vinį kreivai. Jis sakydavo, kad labiau mėgsta skaityti, bet tai nebuvo tiesa: jis tiesiog bijojo, kad nesugebės. Net renkantis karnavalo kostiumą, jis sukdavosi ratu, bijodamas, jog kiti iš jo juoksis. Dažnai galiausiai jis visai nieko neapsivilkdavo.

Atrodė, tarsi visos jo gyvenimo sritys būtų susipynusios tuo pačiu trapiu siūlu.

Siūlu, kuris neleido bandyti, tyrinėti, garsiai svajoti. Iš išorės jis liko protingas, ramus, beveik nematomas. Tačiau viduje jo širdis šaukėsi drąsos pabandyti.

Vieną vakarą, kai Ninas apsimetė miegantis, jis pamatė keistą šviesą, šokančią ant miegamojo lubų.

Tai buvo auksinis siūlas, nusileidžiantis iš dangaus – lankstus kaip vijoklis ir spindintis lyg mėnulio spindulys. Jis vinguriavo ore kaip stebuklinga juosta, barstydamas mažas kibirkštis ant sienų.

O ant to siūlo kabėjo... kažkas.

Vilnonis padaras – pusiau lapė, pusiau debesis – su išdykusiomis akimis ir kailiu, pasiūtu iš spalvotų sagų. Jis turėjo ploną snukutį, švelnų balsą, o jo judesiai priminė lėtai besivyniojantį siūlų kamuolį. Jis atrodė ir senas, ir naujas tuo pačiu metu – kaip pliušinis žaislas, kurį iškart pamilsti.

– „Labas vakaras, Ninai“, – tarė padaras. – „Aš esu Filu, klaidų audėjas.“

– „Klaidų audėjas?“ – nepatikliai pakartojo Ninas, trindamas akis.

– „Taip. Aš padedu vaikams susiūti tai, ką jie mano sugadinę. O man atrodo, kad tavo galvoje liko per daug nutrūkusių siūlų, ar ne?“

Ninas atsisėdo lovoje.

Tai buvo tiesa. Jis pajuto, kaip gumulas skrandyje dar labiau susiveržė. Jis nuleido galvą.

– „Bet... aš nemoku“, – sumurmėjo jis.

– „Tada eik su manimi“, – pasakė Filu, ištiesdamas leteną. – „Parodysiu, kaip taisomi nematomi siūlai.“

Ninas pats nesuprato kaip, bet sugriebė auksinį siūlą.

Per pirštus perbėgo švelni šiluma – lyg raminanti srovė.

Ninas ir Filu ėmė kopti auksiniu siūlu.

Po kelių akimirkų jie nusileido nuostabioje vietoje: visas kraštovaizdis buvo austas, tarsi milžiniška ranka būtų jį numezgusi. Medžiai turėjo veltinio lapus, upės tekėjo blizgančiais mėlynais siūlais, o dangus atrodė susiūtas iš minkštų, medvilninių debesų.

– „Sveikas atvykęs į Bandymų Karalystę“, – nusišypsojęs paskelbė Filu. – „Čia niekas nesijuokia iš tų, kurie bando. Priešingai – kiekvienas bandymas čia švenčiamas kaip lobis.“

Aplink vaikai audė prie didžiulių, ore plūduriuojančių staklių.

Vieni susikaupę, iškišę liežuvius iš pastangų. Kiti juokėsi pamatę, kad siūlas nuslydo ar raštas gavosi kreivas. Tačiau niekas nesustojo. Visi tęsė. Jų kilimai buvo pilni spalvų, nelygumų, kartais – skylių, bet ir netikėtų išradimų: zigzaguojančios saulės, kreivai išsiuvinėtų žodžių, kurie virto juokingais naujais žodžiais, susisukusių kalnų... bet unikalių.

Ninas stebėjo berniuką, kuriam iš rankų iškrito siūlų kamuolys.

Siūlai nusirito žemyn ir visiškai susipainiojo. Vietoj to, kad supanikuotų, berniukas nusijuokė ir tarė:

– „Atrodo kaip upė! Padarysiu upelį!“

Ir su entuziazmu tęsė audimą.

– „Matai“, – pasakė Filu, – „čia mes mokomės, kad klaidos nėra kliūtis. Jos – kita kryptis. Kartais net geresnė.“

Jie priėjo prie senų, apleistų staklių.

Siūlai buvo blankūs, susipainioję, kai kurie nutrūkę. Kai kurios vietos buvo visiškai tuščios.

– „Tai tavo“, – tyliai pasakė Filu. – „Jos sustojo tą dieną, kai pradėjai galvoti, kad suklysti reiškia žlugti, o ne žengti žingsnį.“

Ninui gerklėje įstrigo gumulas.

Jis ištiesė ranką ir palietė stakles. Pasirodė mažytė kibirkštelė. Tada dar viena – ten, kur jis manė viską pamiršęs.

– „Prisimeni, kai išdrįsai pakelti ranką ir pasakyti: Aš nesupratau? Tai tas siūlas. Jis stiprus.“

– „O šitas“, – pridūrė Filu, paliesdamas žalią siūlą, – „tada, kai padėjai pusseserei sudėlioti dėlionę. Bijojai, kad padarysi ne taip, bet pabandei. Ir tau patiko.“

Ninas ilgai žiūrėjo į savo darbą.

Jis nebuvo tobulas. Bet jis buvo jo. Ir jis norėjo pradėti iš naujo.

Filu palydėjo Niną iki Karalystės pakraščio. Ten, virš minkštos lyg vata bedugnės, driekėsi pakabinamas tiltas, supintas iš persipynusių siūlų ir mirguliuojančių mazgų.

– „Tai Drebančio siūlo tiltas“, – pasakė Filu. – „Kiekvienas, kuris nori išeiti nešinas nauju siūlu, privalo jį pereiti. Tačiau būk atsargus: jis atspindi tavo mintis. Jei abejoji – jis svyruoja. Jei judi pirmyn – jis stiprėja.“

Ninas pažvelgė į siūlus. Vieni buvo ploni kaip plaukai, kiti – tvirtesni. Jis pastatė vieną koją, paskui kitą. Tiltas lengvai sudrebėjo. Jam judant pirmyn, aplink pradėjo materializuotis žodžiai – tarsi ore išausti, plūduriuojantys juostelėmis.

„Tu apsijuoksi.“ „Visi geresni už tave.“ „Tau nepavyks.“

Šias frazes jis girdėjo savo galvoje jau daugelį metų. Jos tyliai jį lydėjo, lyg šešėliai, prilipę prie jo žingsnių.

– „Jie man vis kartoja, kad man nepasiseks!“ – sušuko Ninas, akyse kaupdamasis ašaroms.

– „Tada atsakyk jiems“, – sumurmėjo Filu, tupėdamas ant tilto arkos. – „Naujais siūlais, nuaustais iš tavo pačių žodžių.“

Ninas užsimerkė. Susikaupė. Ir garsiai pasakė:

– „Aš galiu mokytis, net jei klystu.“

– „Klaidos nėra gėda – jos žingsnis pirmyn.“

– „Aš nesu tobulas, bet esu drąsus.“

Su kiekvienu sakiniu viena tilto gija tapdavo tvirtesnė. Atsirasdavo spalvų, tarsi žodžiai po jo kojomis kurtų naują audinį.

Staiga pakilo vėjo gūsis.

Tai buvo nepaprastas vėjas – tai buvo gėdos vėjas. Jis atnešė labai konkrečius prisiminimus: dieną, kai Ninas garsiai skaitydamas suklydo visos klasės akivaizdoje ir keli mokiniai nusijuokė. Dieną, kai jis nukrito nuo dviračio, o du vyresni vaikai, žiūrėdami į jį, kažką pašnibždėjo.

Ninas suklupo. Tiltas smarkiai susvyravo.

– „Aš nukrisiu!“ – sušuko jis.

– „Prisimink savo siūlą!“ – tarė Filu. – „Tą siūlą aplink tavo riešą. Jis tave laiko.“

Ninas giliai įkvėpė. Jis uždėjo ranką ant įsivaizduojamo raudono siūlo aplink riešą – to, kurį nešiojo savo sapnuose. Tada pasakė:

– „Aš turiu teisę bijoti. Bet taip pat turiu teisę bandyti.“

Vėjas nurimo. Tiltas tapo stabilus. Aplink jį pradėjo sklandyti šviesos žiburėliai, nušviečiantys kelio pabaigą. Ninas žengė paskutinį žingsnį. Jis buvo kitoje pusėje.

– „Tu ką tik perėjai tiltą, kurio daugelis suaugusiųjų niekada neišdrįsta pereiti“,
– pagarbiai pasakė Filu.

Ninas pasijuto didesnis. Stipresnis. O svarbiausia – laisvas bandyti.

Kitoje tilto pusėje atsivėrė slėnis. Platus, ramus, paskendęs auksinėje šviesoje. Jo centre stovėjo milžiniška medinė konstrukcija – lyg didžiulės staklės, kurių siūlai siekė dangų.

– „Tai Didžiojo Audimo vieta“, – paaiškino Filu. – „Čia tu gali pradėti pasakoti savo istoriją. Istoriją, kurioje kiekvienas bandymas yra svarbus. Kur klaidos yra rašto dalis.“

Aplink konstrukciją kiti vaikai audė savo audinius. Vieni buvo ryškūs ir drąsūs, kiti – dar tik kuriami, treči – užlopyti ir kantriai taisomi. Viena mergaitė buvo išsiuvinėjusi širdes ten, kur anksčiau buvo nupiešusi žaibus. Berniukas savo mazgus pavertė spalvingomis spiralėmis.

Filu nuvedė Niną prie tuščio rėmo, stovinčio ant dviejų masyvių medinių kojų. Šalia laukė krepšys, pilnas siūlų kamuoliukų: raudonų – drąsai, mėlynų – klaidų priėmimui, žalių – bandymams, kad ir kokie maži jie būtų.

– „Gali rinktis bet kokias spalvas“, – pasakė Filu. – „Tačiau atmink: svarbiausia ne tai, kad būtų gražu. Svarbiausia, kad būtų tikra.“

Ninas suabejojo. Tada paėmė šviesiai geltoną, šiek tiek šiurkštų siūlą. Įvėrė jį į adatą ir, truputį drebėdamas, padarė pirmą dygsnį. Siūlas užstrigo. Jam teko jį ištraukti ir pradėti iš naujo. Pirmoji linija buvo kreiva.

Jis pakėlė akis, šiek tiek sunerimęs. Bet niekas nesijuokė. Filu jam mirktelėjo.

– „Gerai įsižiūrėk. Tu pradėjai.“

Ir Ninas tęsė.

Tada jis pasirinko dangaus mėlynumo siūlą – prisiminimui apie dieną, kai padėjo savo mažajai sesei užsirišti batraiščius, nors bijojo padaryti klaidą. Paskui – oranžinį siūlą, skirtą dienai, kai jis išdrįso užlipti šiek tiek aukščiau į sodo medį.

Kiekvienas siūlas tapo prisiminimu, tylia pergale.

O kai pasitaikydavo klaida – kai pritrūkdavo dygsnio ar nutrūkdavo siūlas – Filu mokė, kaip jį vėl paimti, kaip surišti kitaip, kaip sukurti naują kilpą, netikėtą raštą.

Po truputį Ninas pamatė, kaip jo drobėje ryškėja kraštovaizdis.

Ten buvo vingiuojanti upė – kaip jo mokymosi kelias. Kalnai nutrintomis viršūnėmis – kaip įveiktos baimės. Ir susisukusi, bet spindinti saulė su raudona širdimi pačiame centre.

– „Ar tai mano istorija?“ – paklausė jis.

– „Tai tavo istorija, kuri dar tik kuriama“, – atsakė Filu. – „Ir ji tik prasideda.“

Ninas ten pasiliko ilgai. Jis būtų norėjęs austi visą naktį. Tačiau dangus jau keitėsi.

– „Laikas grįžti namo“, – pasakė Filu. – „Tačiau nepamiršk: dabar ant tavo riešo yra raudonas siūlas. Jis niekada tavęs nepaliks. Tai tavo drąsos siūlas.“

Ryte pro užuolaidas skverbėsi dienos šviesa.

Ninas lėtai atmerkė akis. Akimirka jis svarstė, ar visa tai nebuvo sapnas.

Aukštinis siūlas, Filu, audžiantys vaikai... Ar visa tai tik jo vaizduotė?

Tačiau ištiesęs ranką jis pajuto lengvą kutenimą aplink riešą. Pažvelgė žemyn. Nieko nesimatė... bet jis kažką jautė. Tarsi švelnią šilumą, nematomą siūlą, pulsuojančią lyg širdis po oda.

Leisdamasis pusryčiauti, jis praėjo pro veidrodį. Sustojo.

Jo atspindys buvo kitoks. Jis nebuvo aukštesnis ar stipresnis. Tačiau pečiai atrodė mažiau įsitempę. O akys – šiek tiek šviesesnės.

Tą dieną mokykloje mokytoja paklausė:

– „Kas nori ateiti prie lentos ir išspręsti šią užduotį?“

Ninas, iš įpročio, pajuto, kaip susitraukė skrandis. Bet šį kartą jis nepastebimai palietė riešą. Raudonasis siūlas... jis buvo ten. Nematomas, bet labai tikras.

Jis pakėlė ranką.

Ne aukštai. Ne staiga. Bet pakėlė.

Priėjo prie lentos. Širdis daužėsi. Jis suklydo. Pajuto, kaip įkaista skruostai. Išgirdo šnabždesį. Bet jis įkvėpė. Pataisė. Ir užbaigė.

Mokytoja nusišypsojo. Nieko nekommentavo. Užrašė ką nors kita ant lentos.

Tačiau Ninui tai buvo didžiulė akimirka. Jis nuėjo prie lentos. Jis išliko. Ir užbaigė – nepaisydamas klaidos.

Tą popietę parke jis vėl sėdo ant dviračio.

Mynė greičiau. Akimirkai – tik vienai – paleido vairą. Jis nusijuokė. Jis jau nebebuvo sustingęs.

O tą vakarą, savo dienoraštyje, pačiame puslapio viršuje, jis užrašė:

„Šiandien aš išdrįsau. Ir net jei tai nebuvo tobula... tai buvau aš.“

Nino siūlas nebebuvo nutrūkęs.

Jis buvo netobulas, bet gyvas – spalvingas, nuaustas iš bandymų, kritimų ir atsitiesimų.

Ir tai – pats gražiausias audinys.

Ir dabar, kai jis suabejoja, ar lipti ant dviračio, išbandyti naują žaidimą ar pasakyti „aš nežinau“, jis pajunta savo mažą raudoną siūlą ant riešo... ir prisimena: jis turi teisę bandyti.

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

léargas

Finansuojama Europos Sąjungos lėšomis. Tačiau išreiškiamas požiūris ar nuomonė yra tik autoriaus (-ių) ir nebūtinai atspindi Europos Sąjungos ar Europos švietimo ir kultūros vykdomosios įstaigos (EACEA) požiūrį ar nuomonę. Nei Europos Sąjunga, nei EACEA negali būti laikoma už juos atsakinga.